

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Prekid svih konekcija sa JPAKL-om
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	25.04.2018. godine, JPAKL
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	Dana 25.04.2018. godine, dobijena je informacija od meteo-motritelja da ne može poslati METAR izvještaj (satni) a manifestovalo se tako što je na Frekventis radnoj stanici kreirao izvještaj i poslao ali taj izvještaj nije dobio povratno na CADAS radnoj stanici. Do stabilizacije stanja po pitanju komunikacije METAR izvještaj je slat telefonom (izdiktiran) u MWO BHMET, a oni su izvještaj unijeli u sistem. Ovaj back-up način slanja izvještaja je korišten dok se AFTN servis nije osposobio 26.04.2018. godine. Tokom ovog vremena u MET uredu nije bilo METAR ni TAF izvještaja, ATIS je bio nedostupan (nije se učitavao METAR iz AFTN mreže pa se nije ni kreirala poruka). Defektažom je ustanovljeno da je došlo do kratkog spoja u jednoj napojnoj jedinici u UMUX-u koji je vlasništvo hrvatskog telekoma i preko kojeg idu komunikacije prema svijetu (AFTN). Napojna jedinica u kratkom spoju je srušila osigurač koji je sa UPS2 (UPS nije pao nego je vod čiji je to osigurač ostao bez napona). Tokom trajanja ovog događaja aerodrom i ATC su bili zatvoreni.
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

Preduzete mjere: 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA.	1. Zaključci interne istrage: -Dana 25.04.2018. godine došlo je do prekida svih konekcija sa JPAKL-om, što se manifestovalo tako da je došlo do prekida međunarodne veze i prekida AMHS veze, te lokalne veze Mostar-Sarajevo-Mostar. -Načelnik JPAKL-a je oko 23 sata dobio informaciju od meteo-motritelja da se ne može poslati METAR izvještaj (satni). -Do stabilizacije stanja po pitanju komunikacije, METAR izvještaj se slao telefonom u MWO BHMET dok je ATIS bio nedostupan. -SmartATIS je sve vrijeme emitovao poruku "ATIS NOT AVAILABLE" što ne predstavlja otkaz ATIS informacijskog sistema. -Navedeni kvar nije uticao na rad organizacijskih jedinica u ostalim JPAKL-ovima. -Referent za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže postupio je prema dokumentu "Uputstvo za koordinaciju kod otkrivanja, prijave i otklanjanja kvara na AMHS/EAD sistemu", budući da mu je sistem bio u "offline mode-u" te sam nije mogao preusmjeriti promet. -Nakon poziva referenta za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže dežurni AFTN/AMHS ATCU I uspio je preusmjeriti promet. -Referent za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže kontaktirao je HT telekom operatera, kako bi dobio informacije o kvaru. -Od dežurnog HT operatera, referent za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže dobio je informaciju da su već dobili poziv koji se odnosi na kvar u JPAKL-u, te da se radi o kvaru na vodovima. -Dobivši ovu informaciju, odnosno smatrajući da je kvar na vodovima telekom operatera, referent za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže nije provjeravao stanje opreme koja se nalazi u tehničkoj sali JPAKL-a. -Dana 26.04.2018. godine, dolaskom na smjenu odjel za zrakoplovnu tehniku utvrdio je sledeće stanje: *UMUX 1500, ADSL modemi, Cisco 1841 (AFTN/AMHS), Cisco 2811 (AFTN/AMHS), switch kućne LAN mreže nisu imali električno napajanje. *Uređaj za napajanje (Delta) kojim se napaja UMUX 1500 u vlasništvu HT ima jedan ispravljački modul u kvaru, a koji je

Preduzete mjere: 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA.	prouzrokovao pad osigurača za liniju napajanja UPS2 za mrežni rack. *Prekid rada rutera Cisco 1841 i Cisco 2811 izazvali su prekid komunikacije na AFTN/AMHS vezi (koja je bila ispravna) i nemogućnost slanja METAR izvještaja, kao i primanje TAF izvještaja. *Svi pobrojani uređaji se nalaze u mrežnom racku i napajaju se sa UPS2 i nemaju dvostruko napajanje. *Uklanjanjem neispravnog modula omogućeno je vraćanje napajanja po ovoj liniji. -Nakon intervencije svi sistemi i uređaji su u funkciji. -Dana 07.05.2018. godine, Odsjek za vazduhoplovnu tehniku, putem E-maila, obavjestio je operatera HT telekom o ispadu jednog (od dva) modula na ispravljaču "Delta" koji služi za napajanje HT-ovog UMUX-a. -Budući da je UMUX u vlasništvu HT telekoma, te da isti održava navedenu opremu, Odsjek za vazduhoplovnu tehniku JPAKL-a zatražio je zamjenski ispravljač. -Dana 14.05.2018. godine, HT telekom je dostavio informaciju Odjelu za vazduhoplovnu tehniku da su upoznati s navedenim slučajem, te da je u postupku proces nabave novog ispravljača. -Referenti za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže posjeduju jednu karticu pomoću koje mogu pristupiti tehničkoj sali JPAKL-a. -Referenti za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže nisu adekvatno obučeni o AMHS opremi koja se nalazi u tehničkoj sali JPAKL-a. -Odjel za vazduhoplovnu tehniku JPAKL nema uspostavljen telefonski broj dežurnog tehničara, kojeg bi pozvali na intervenciju u slučaju ponavljanja ovog ili sličnog događaja. 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	E1 prema RAT metodologiji Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno pružanje ATM usluga. Ovakva vrsta događaja dešava se vrlo često.

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Potrebno je da odsjek za vazduhoplovnu tehniku JPAKL-a održi obuku za "referente za nadzor AMHS-AFTN sistema i EAD/CFMU/PENS mreže", kako bi se isti upoznali s AMHS opremom. Omogućiti ulazak u tehničku salu JPAKL-a svim zaposlenim u COM BH centru korištenjem ličnih kartica. Da odsjek za vazduhoplovnu tehniku JPAKL-a uvede dežurnog tehničara u pripravnosti, koji bi koristio dežurni mobilni uređaj, te isti bio dostupan u slučaju ponavljanja istog ili sličnog kvara. Da odsjek za vazduhoplovnu tehniku JPAKL-a u saradnji sa COM BH i odjelom za vazduhoplovnu tehniku BHANSA, preispita mogućnost odvajanja AMHS opreme u zaseban <i>rack</i>. Nabavu "Zahtjev za nabavu nadogradnje AMHS" realizovati prema podnesenoj tehničkoj specifikaciji. Prilikom znavljanja AMHS sistema, omogućiti da oprema ima dvostruko napajanje. Preispitati te po potrebi ažurirati sledeće dokumente: *"Operativne jedinice COM centra BiH"; *"Priručnik o radu odsjeka komunikacijsko servisnog centra" *CNS.DOC.002, "Priručnik o korištenju AFTN-a", od 01.08.2014. godine; *"Program obuke odsjeka servisno komunikacijskog centra BiH"; *"Uputstvo za koordinaciju kod otkrivanja, prijave i otklanjanja kvara na AMHS/EAD sistemu"; *"Program obuke za tehničku podršku i korištenje sistema AMHS/EAD"; *"Uputstvo za održavanje sistema AMHS".
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,